

FÖRFATTARCENTRUM RIKS

Verksamhetsplan för 2024

MÅLSÄTTNING, OMFATTNING OCH SAMVERKAN

Bakgrund och målsättning

Författarcentrum grundades 1967 och är en politiskt och religiöst obunden ideell förening för yrkesverksamma författare. Från starten har verksamheten genomstrukturerats av målsättningen att skapa vidgade kontakter mellan författarna och allmänheten, föra ut litteraturen i samhället, slå vakt om åsikts- och yttrandefriheten, förbättra författares arbetsmöjligheter och verka för en breddning av kulturutbudet genom samverkan med kommunala, regionala och statliga organ, bibliotek, skolor, institutioner, arbetsplatser, föreningar, övriga centrubildningar, organisationer och enskilda inom folkbildning och kultur.

Under 1970-talet bildades fyra föreningar: Författarcentrum Norr, Författarcentrum Syd, Författarcentrum Väst och Författarcentrum Öst. Författarcentrum har därmed en lång

erfarenhet av att bredda kulturlivet och föra ut litteraturen i hela landet. Regionerna i Författarcentrum samarbetar kring gemensamma frågor såsom fördelningen av det årliga anslaget från Kulturrådet, kvalitetssäkring av författarförmedlingen, utveckling av hemsidan samt övergripande policyfrågor och författares arbetsvillkor.

Arbetet i styrelsen i Författarcentrum Riks leds av ordförande. Styrelsen består av respektive ordförande från de fyra regionala styrelserna samt suppleanter. På Riks årsmöte i april representeras varje region av fyra ombud som utses på respektive regions årsmöte.

Intresset för att bli medlem i våra föreningar är stabilt. Antalet nya medlemmar ökar. I dag är cirka 1956 författare medlem i någon av Författarcentrums regionala medlemsorganisationer.

Författarcentrums verksamhetsområden

- Författares villkor. Vi vill förbättra författares inkomstmöjligheter, kvalitetssäkra författarförmedlingen, öka marknadsföringen och bredda författares och översättares kompetens och arbetsfält.
- Ett levande kulturliv utanför storstäderna. Vi vill bredda kulturlivet genom författardagar och arrangemang på fler orter ute i landet.
- Kultur för barn och unga. Vi vill sprida kunskap om litteratur för barn och unga. Backa upp läs- och skrivfrämjande arbete inom Skapande skola och driva egna projekt.
- Värna åsikts- och yttrandefriheten. Vi vill öka vår samverkan med medlemmar och andra författarorganisationer.
- Främja mångfald. Vi vill underlätta för medlemmar med utländsk bakgrund att verka som författare i Sverige samt ta tillvara deras språkkunskaper.
- Främja jämställdhet. Ett inkluderande perspektiv används i hela verksamheten. Ökad medvetenhet om hur tillgängligheten för personer med funktionsvariationer kan förbättras.

VERKSAMHETENS INRIKTNING 2024

2023 innebar en fortsatt stark återkomst för Författarcentrum som helhet efter pandemiåren med en ny toppnotering sedan förmedlingens start 1999 med 2968 förmedlade uppdrag (2795 föregående år). Vid inledningen av 2024 ser vi ingen nedgång i bokningarna, trots höjda arvodesrekommendationer, ekonomisk kris och minskade kulturanslag både nationellt och lokalt. Vi kommer dock att följa detta noga och befarar att vi kommer att se färre bokade författarbesök under 2024 än de föregående två åren. De flesta bokningar av våra författare görs av bibliotek och skolor, med litteraturfestivaler på en tredje plats. Med projekt som "Hela landet" läser som initierades av Författarcentrum Riks och nu drivs av Författarcentrum Väst, samt "Litterär vård i vården", som drivs av Författarcentrum Öst, kan vi se en potential att också vården blir en viktig bokare av författare i framtiden. Särskilt om skolor och bibliotek drar ner på sina bokningar. Även om dessa projekt i första hand drivs av regionerna, kan Författarcentrum Riks utgöra ett forum för erfarenhetsutbyte runt vilka projekt som fungerat bra och varför, och runt idéer om ytterligare arbetsplatser som i framtiden skulle kunna bli bokare av författare.

Vi fick tidigt signaler om att anslaget från Kulturrådet till centrubildningarna skulle bli mindre i år. Ytterst på grund av det sparkrav alla myndigheter ålagts av regeringen, vilket i praktiken inneburit en ännu större neddragning, eftersom vi har haft en hög inflation. Dessutom har Kulturrådet valt att prioritera om medlen för att släppa in fler aktörer i stödet. Det innebar att Författarcentrum 2024 fick en sänkning av stödet på drygt tvåhundrausen jämfört med föregående år. Det är andra året i rad stödet sänks för alla centrubildningar. Något som bör ses som en tendens från kulturrådet som vi behöver ta höjd för. Vi har både anledning att leta efter nya arbetsplatser som i framtiden kan bli bokare av våra författare, och söka efter en breddad finansiering. Även runt detta kan Författarcentrum Riks, där representanter för alla fyra regioner möts, utgöra en kunskapsresurs.

På årsmötet 2024 antas de nya stadgarna bekräftas i en andra läsning och efter det ett centralt inval av medlemmar inrättas under Riks. Efter en noggrann utredning och återkommande diskussioner i Riks styrelse 2023 har styrelsen beslutat att lägga fram två ytterligare ändringar av stadgarna som möjliggör inrättandet av ett centralt inval där det formella beslutet för medlemsinval blir kvar hos regionerna. Även om invalsnämnden, som består av representanter för alla regioner, administreras av Riks. Detta förslag

kommer att läggas fram och förklaras på årsmötet 2024. Antas förslaget med ändringarna kommer Riks att kunna inrätta ett centralt inval under andra halvan av året. Förslaget innebär också att debutantmedlemskapen ersätts med ett fullvärdigt medlemskap som under särskilda omständigheter går att söka också av den som enbart gett ut en bok.

2024 vill Författarcentrum bli synligare i debatten och på andra sätt bedriva lobbyverksamhet för att stärka våra frågor. Under utvecklingsdagen som Författarcentrum Riks höll i Göteborg i december inrättades därför en lobbygrupp som tillsammans ska ta fram idéer på vilket sätt detta ska ske och med vilket fokus.

Vi planerar att medverka på Folk och Kultur i Eskilstuna, samt på Bokmässan i Göteborg tillsammans med Författarcentrum. Under Banned Book Week i oktober planerar vi att samarbeta med Svenska PEN.

Arbetet med hemsidan och databasen är prioriterat i budgeten för att de barnsjukdomar dessa fortfarande lider av ska gå att åtgärda, och de funktioner vi behöver byggas ut.

Trots de utmaningar kulturen står inför 2024 ryms en erfarenhet och ett kunnande inom Författarcentrum som borgar för att vi även i fortsättning mer än väl kommer att kunna utföra vårt uppdrag att skapa kontakter mellan författare och allmänheten och föra ut litteraturen i samhället. Vi ser rentutav att vi behövs lika mycket som någonsin tidigare, om inte mer.

STRATEGIER

Vi når våra mål genom att

- Använda Författarförmedlingen som ett verktyg för att säkerställa att skapa arbetstillfällen till författare och säkerställa att de minst arvoderas enligt miniminivå
- Ha ett funktionellt, arbetsbesparande och tilltalande IT-stöd för vår verksamhet och Författarförmedling
- Erbjud kompetensutveckling till våra medlemmar
- Skapa förutsättningar för våra medlemmar att samarbeta, nätverka och dra nytta av varandras kunskaper och erfarenheter
- Aktivt opinionsbilda i frågor som är viktiga för våra syften

- Samverkan med andra litterära organisationer som vi delar intressen med.
- Aktivt demonstrera och praktisera den specialkompetens våra medlemmar har som författare och visa var den kan behövas.

Författarcentrum Riks verksamhet och ansvarsområde 2024

Kansli och ekonomisk administration för
Författarcentrum Riks Styrelsearbete inom
Författarcentrum Riks
Författarcentrum Riks årsmöte med 16 ombud hålls
under våren 2024 Redovisning och ansökan av
Kulturrådets verksamhetsbidrag Fördelning och
utbetalning av verksamhetsbidrag till regionerna
Drift och utveckling av hemsida.
Utvecklingsarbete för att stärka Författarförmedlingen
Organisera personalmöten för att stärka den
rikstäckande verksamheten
Författarcentrum Riks närvaro på sociala medier
Marknadsföring på bokmässor och litteraturfestivaler
Nationell samverkan med Sveriges Författarförbund,
Centrumbildningarna och KLYS

Personal, organisation och ekonomi

Författarcentrum har fyra regionala kanslier – i Göteborg, Malmö, Stockholm och Umeå.
Riks kansli har bytt adress och ligger på Författarcentrum Syds kansli i Malmö.

Vi vill ta vara på den stora kompetens som byggts upp under drygt 50 år inom vår organisation. I det nya politiska läget med en ökad kulturfientlighet i samhället och ekonomiskt kärvare tider ser vi det som angeläget att värna kulturlivet och säkerställa att Sveriges författare kan försörja sig på sina yrken.

Samverkan med centrumbildningarna

Författarcentrum Riks fortsätter samverkan med övriga centrumbildningar på både nationell, regional och lokal nivå och planerar närvaro på det kulturpolitiska konventet Folk och kultur i februari 2024. Vi arbetar även tillsammans med centrumbildningarna för att påverka kulturpolitiken och säkerställa att de ekonomiska förutsättningarna för kulturskapare i Sverige inte försämras.

Åsikts- och yttrandefrihet, jämställdhet och mångfald

Författarcentrum verkar i en demokratisk föreningstradition och en viktig målsättning är att värna om åsikts- och yttrandefrihet. Inom Författarcentrum pågår insatser för att integrera invandrade medlemmar i verksamheten och att underlätta utgivning på svenska. Vi samarbetar också med ICORN genom att låta en fristadsförfattare bli gratis medlem i någon av Författarcentrums regioner under två år.

Författarcentrums verksamhet ska tillgodose jämställdhet, jämlikhet och mångfald. Vi strävar efter att målen ska återspeglas i vår organisation, i våra styrelser och andra poster och projekt. Till Författarcentrum ska man alltid känna sig välkommen oavsett ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariationer

Författarcentrum kommer att fortsätta ta del av myndigheters och bidragsgivares råd, anvisningar och nya kunskaper för att utveckla tillgängligheten i vår verksamhet.

Samverkansprojekt

Författarcentrum strävar efter att ingå i flera nätverk lokalt, regionalt och nationellt och bedriver flera samverkansprojekt gällande fortbildning, medlemsträffar och kompetenshöjande möten med organisationer inom andra kulturområden, centrumbildningar och inom samverkansmodellen. Inför 2024 finns flera planerade

samverkansprojekt, bland annat vårt samarrangemang med Sveriges författarförbund på Bokmässan i Göteborg.

Skriv- och läsfrämjande insatser

Författarcentrum verkar för att vara en ledande aktör inom området för att förbättra skriv- och läskunnigheten för barn och unga samt nya svenskar. Författarcentrum vill också bidra till att litteratur är en del av det demokratiska samhället. Att läsa och skriva ska vara lustfyllt och berikande för alla människor. På regional nivå har flera nya, läsfrämjande projekt och festivaler satts, bland annat *Naturlitt* i Författarcentrum Syd och *P som i Poesi – poesi i skolan* i Författarcentrum Öst. Författarcentrum Norr prioriterar tidskriften *Provins*, men har också stort söktryck på sina vistelsestipendier. Författarcentrum Väst fortsätter driva Forum för poesi och prosa, samt det nationella projektet *Hela landet läser*.

I vår nya osäkra tid med krig i Europa, klimathot och ekonomisk nedgång, ser vi det som ytterst viktigt att värna litteraturen som en stärkande kraft – och att yrkesverksamma författare i Sverige även fortsättningsvis ska kunna försörja sig på sitt yrke.

Februari 2024

Författarcentrum Riks styrelse

Martin Engberg, Ordförande

Hanna Jedvik, ledamot

Andreas Palmaer, ledamot

Elin Grelsson, ledamot

Erik Hirschfeld, ledamot